

## **PREDLOG**

Na osnovu člana 7 stav 1 Zakona o koncesijama („Službeni list“ CG“, broj 8/09), Vlada Crne Gore, na sjednici od \_\_\_\_\_ 2015. godine, je donijela

### **PLAN DAVANJA KONCESIJA ZA KORIŠĆENJE VODOTOKA ZA IZGRADNJU MALIH HIDROELEKTRANA U CRNOJ GORI ZA 2016. GODINU**

U skladu sa Zakonom o koncesijama postupak za davanje koncesija može pokrenuti nadležni organ ili se postupak može pokrenuti na inicijativu zainteresovanog lica, izradom koncesionog akta, u skladu sa Planom davanja koncesija. Imajući u vidu navedene mogućnosti, Ministarstvu ekonomije su dostavljene dve inicijative kojima je iskazana zainteresovanost za pokretanje postupka davanja koncesije na tri vodotoka. Naime, jedna inicijativa je podnijeta od strane privrednog društva “PM Hydro”doo, Podgorica, kao zainteresovanog lica, za pokretanje postupka za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana na vodotocima Zlorečica i Peročica (Peručica) koji se nalaze na teritoriji Opštine Andrijevića. Druga inicijativa je podnijeta od strane „Bast Potencijal“ doo, Kolašin, za vodotok Trnovičke rijeke koja se nalazi na teritoriji Opštine Kolašin. S tim u vezi, a vođeni smjernicama za smanjenje uvozne energetske zavisnosti, kao i stvaranje stabilnih uslova za ulaganja pripremljen je Plan davanja koncesije za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori za 2016. godinu.

Kako se Vlada Crne Gore vrlo jasno opredjelila za: smanjenje uvozne energetske zavisnosti, prvenstveno stvaranjem stabilnih uslova za ulaganja u istraživanje i gradnju novih energetskih izvora (naročito na istraženim objektima neiskorišćenog hidropotencijala) i ulaganja u ostalu energetska infrastrukturu, uvažena je pomenuta inicijativa kojom se podstiče izgradnja novih energetskih objekata koji bi doprineli ostvarenju pomenutih opredeljenja. Kao preduslov za pokretanje postupka davanja koncesije pomenute vodotoke je potrebno prepoznati u Planu davanja koncesije.

Ovim planom omogućava se uvođenje procedure davanja koncesija u oblasti korišćenja obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije, kao oblika podsticanja investicija u obavljanju privrednih djelatnosti od javnog interesa radi postizanja optimalne valorizacije prirodnih resursa. U tom cilju je neophodno, da se primjenom zakonskih i drugih propisa pristupi sprovođenju procedure za davanje koncesija pod jednakim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima, uz nadoknadu koja mora biti adekvatna valorizaciji prirodnog bogatstva, kako bi se na optimalan način koristili vodni resursi. Međutim, mora se voditi računa da se korišćenje prirodnih resursa odvija na održiv način. U Crnoj Gori, voda je jedna od najvećih prirodnih bogatstava. Voda kao prirodni resurs je ne samo ekološka, već i ekonomska i socijalna kategorija, jer ima sve uslove za korišćenje radi zadovoljenja najrazličitijih ljudskih potreba.

Odlukom Ministarskog savjeta Energetske zajednice od 18. oktobra 2012. godine (D/2012/04/MC-EnCT) utvrđena je obaveza implementacije Direktive 2009/28/EC o promociji korišćenja energije iz obnovljivih izvora, kao i obavezujući cilj za Crnu Goru koji iznosi 33 % udjela obnovljivih izvora energije u njenoj ukupnoj finalnoj potrošnji energije u 2020. godini. Jedan od zahtjeva Direktive 2009/28/EC je izrada Nacionalnog akcionog plana korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine u skladu sa usvojenim obrascem za izradu ovog dokumenta (Odluka 2009/548/EC). S

tim u vezi, Vlada Crne Gore je na sjednici od 11.12.2015. godine donijela Nacionalni akcioni plan korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020.godine.

Crna Gora je prepoznata kao zemlja koja je bogata hidropotencijalom i čije iskorišćenje kroz izgradnju malih hidroelektrana do 10 MW najmanje šteti prirodi, a istovremeno daje značajan doprinos u ostvarivanju nacionalnog cilja i smanjenja deficita za električnom energijom.

Sa razvojnog aspekta naše privrede posebno je značajno uzimajući u obzir da je većina vodotoka pogodnih za izgradnju malih hidroelektrana nalazi u sjevernom dijelu Crne Gore što bi u značajnoj mjeri kroz njihovu izgradnju doprineli poboljšanju socijalno-ekonomskih prilika.

Značajan doprinos ovih projekata razvoju opština ostvaruje se i kroz izgradnju putne i elektroenergetske infrastrukture, realizaciju višenamjenskih rješenja (izgradnja turističko-ugostiteljskih objekata, elektrifikacija objekata na katunima, rekonstrukcija javnog osvjjetljenja, zapošljavanje lokalnog stanovništva).

Positivni efekti ovih projekata su: povećanje sigurnosti snabdijevanja električnom energijom, smanjenje uvozne energetske zavisnosti, doprinos ostvarenju obavezujućeg cilja korišćenja energije iz obnovljivih izvora, povećanje prihoda državnog i opštinskog budžeta zbog naplate koncesione naknade, prelazak mHE u državno vlasništvo nakon isteka perioda koncesije.

### **Predmet koncesija**

Predmet koncesije je projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje malih hidroelektrana na objavljenim vodotocima. Projektovanje predstavlja izradu tehničke dokumentacije i sva potrebna istraživanja do izdavanja građevinske dozvole; izgradnja predstavlja gradnju objekata male hidroelektrane do izdavanja upotrebne dozvole; korišćenje predstavlja tehno-ekonomsko korišćenje energetskeg potencijala vodotoka za proizvodnju električne energije. mHE predstavljaju postrojenja instalisane snage do 10 MW na način definisan Zakonom o energetici („Službeni list CG”, br. 28/10, 06/13 i 10/15). Vodotok predstavlja korito tekuće vode zajedno sa obalama, odnosno udubljenje na zemljištu koje se dobro primjećuje sa vodom koja njime stalno ili povremeno teče Zakon o vodama, („Službeni list RCG” br. 27/07 i „Službeni list CG“ broj 32/11 i 47/11).

Spisak vodotoka, slivovi kojima vodotoci pripadaju su predstavljeni u Tabeli 1.

Tabela 1. Spisak vodotoka na kojima će se vršiti koncesiona djelatnost

| <b>Red.br.</b> | <b>Vodotok</b>      | <b>Sliv</b> | <b>Opština</b> |
|----------------|---------------------|-------------|----------------|
| 1.             | Zlorečica           | Lim         | Andrijevića    |
| 2.             | Peročica (Peručica) | Lim         | Andrijevića    |
| 3.             | Trnovička rijeka    | Morača      | Kolašin        |

Uvažavajući inicijative zainteresovanih lica, Ministarstvo ekonomije je ovim putem prepoznalo vodotoke Zlorečicu, Peročicu i Trnovačku rijeku kao potencijalne lokacije za izgradnju malih hidroelektrana.

### 1. Vodotok Zlorečica

| Red. br. | Vodotok   | Bruto pad vodotoka [m] | Visina izvora [mnm] | Visina ušća [mnm] | Dužina toka [km] |
|----------|-----------|------------------------|---------------------|-------------------|------------------|
| 1.       | Zlorečica | 50                     | 820                 | 770               | 5,40             |

Rijeka **Zlorečica** je lijeva pritoka Lima, nastaje sastavom Peročice i Kutske rijeke. Dužina toka Zlorečice od sastava Peročice (Peručice) i Kutske rijeke do ušća u Lim iznosi oko 6 km.

### 2. Vodotok Peročica

| Red. br. | Vodotok  | Bruto pad vodotoka [m] | Kota izvora [mnm] | Visina ušća [mnm] | Dužina toka [km] |
|----------|----------|------------------------|-------------------|-------------------|------------------|
| 2.       | Peročica | 100                    | 920               | 820               | 5,3              |

Mojanska rijeka poslije sastava sa Desnom rijekom teče dalje pod nazivom Peročica.

### 3. Vodotok Trnovička rijeka

| Red. br. | Vodotok   | Bruto pad vodotoka [m] | Kota izvora [mnm] | Visina ušća [mnm] | Dužina toka [km] |
|----------|-----------|------------------------|-------------------|-------------------|------------------|
| 3.       | Trnovička | 1550                   | 2045              | 495               | 4,99             |

Trnovička rijeka je lijeva pritoka gornje Morače.

## Prostorno planska dokumentacija

Ukoliko u toku odobravanja koncesije ne postoji odgovarajući prostorno-planski dokument, ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata ili jedinica lokalne samouprave u kojoj se vodotok nalazi može da izradi državni ili lokalni prostorno-planski dokument u skladu sa prihvaćenim idejnim rješenjem iz ponude prvorangiranog ponuđača.

U cilju izgradnje mHE potrebna je izrada planskog dokumenta nižeg nivoa (DUP) ili Lokalna studija lokacije (LSL) za koncesiono područje, odnosno sliv vodotoka, kako bi se locirao objekat, provjerila mogućnost višenamjenskog korišćenja, uticaja na životnu sredinu i način priključenja na elektroenergetsku mrežu. Za komplikovanije objekte ili lokacije može se raditi i Detaljni prostorni plan (DPP).

Davanje koncesija za korišćenje vodotoka se obavlja u skladu sa Zakonom o koncesijama, a samim tim se koncesionaru daje i pravo za korišćenje zemljišta u vlasništvu države za vrijeme obavljanja koncesionih djelatnosti.

## **Imovinsko-pravni odnosi**

Koncesionar je obavezan da prije početka izvođenja radova riješi imovinsko-pravne odnose na zemljištu potrebnom za nesmetanu izgradnju malih hidroelektrana na predmetnom vodotoku. S tim u vezi, neophodno je riješiti imovinsko-pravne odnose na katastarskim parcelama na kojima je predviđena izgradnja malih hidroelektrana.

Zakonom o energetici proizvodnja električne energije je definisana kao djelatnost od javnog interesa. Nadalje, Zakon o koncesijama prepoznaje mogućnost eksproprijacije zemljišta ako je istu neophodno izvršiti u cilju korišćenja koncesije. Na osnovu toga, ukoliko Koncesionar nije u mogućnosti, iz razloga van njegove kontrole, da riješi imovinsko-pravne odnose, Vlada Crne Gore može proglasiti javni interes nad katastarskim parcelama predviđenim za izgradnju malih hidroelektrana. Način, rokovi i plaćanje naknade za eksproprijaciju utvrđuju se i sprovode u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji („Službeni list RCG“, br. 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“ broj 21/08).

## **Priključenje na elektro-distributivnu mrežu**

Priključak na elektro-distributivnu mrežu je jedan od bitnih segmenata prilikom planiranja i izgradnje malih hidroelektrana. U skladu sa tim, cilj javne rasprave je i upoznavanje nadležnih institucija o predmetu davanja koncesije, na koji bi iste dale svoje sugestije i komentare. Takođe, na osnovu svojih investicionih planova i dokumenata kojima su definisane pozicije trenutnih energetske postrojenja, nadležni operator distributivnog sistema bi mogao izvršiti ocjenu da li predmetne lokacije mogu biti uključene u njihove planove kao i predložiti potencijalna tehnička rješenja za njihovo priključenje na distributivni sistem.

Tehnički uslovi za priključenje na distributivni sistem bi trebalo biti uređeni u skladu sa Pravilima za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije donijetim od strane EPCG. Na osnovu pomenutih Pravila, proizvođač sklapa ugovor sa operatorom kojim se detaljno definišu međusobna prava i obaveze.

Na osnovu člana 79 Zakona o energetici „Operatori prenosnog i distributivnog sistema električne energije dužni su da, u skladu sa tehničkim mogućnostima sistema u okviru aktivnosti upravljanja prenosnim i distributivnim sistemom i dispečiranja, daju prednost povlašćenim proizvođačima“. Nadalje, članom 151 Zakona, daje se prioritet priključenju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije na distributivni odnosno prenosni sistem.

Takođe, Zakon o energetici u čl. 149, 150 i 151, daje mogućnost da ukoliko potrebna infrastruktura za priključenje na prenosni ili distributivni sistem nije predviđena planovima razvoja ili je planirana za drugi vremenski period, korisnik može o svom trošku izraditi neophodnu infrastrukturu uz prethodno dobijenu saglasnost. Pomenuta saglasnost može da sadrži i način, uslove i rokove po kojima će operator otkupiti izgrađenu infrastrukturu od korisnika. Takođe, infrastrukturu je moguće ugovorom između dvije strane prenijeti na upravljanje i održavanje operatoru sistema.

## **POSTUPAK ZA DAVANJE KONCESIJA**

Na osnovu člana 17 Zakona o koncesijama, postupak za davanje koncesija pokreće nadležni organ izradom Koncesionog akta, u skladu sa predmetnim Planom.

Postupak iz stava 1 člana 17 može se pokrenuti i na inicijativu zainteresovanog lica. U skladu sa članom 41 istog zakona zainteresovano lice može nadležnom organu podnijeti inicijativu za pokretanje postupka davanja koncesije koja nije sadržana u Planu iz člana 7 stav 1 Zakona o koncesijama. Uz zahtjev, shodno stavu 2 navedenog člana, zainteresovano lice podnosi ministarstvu podatke i informacije potrebne za pripremu Koncesionog akta.

Koncesioni akt usvaja Vlada Crne Gore, s tim što prethodno, prije njegovog dostavljanja na usvajanje, ministarstvo organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja javnog poziva za javnu raspravu. Nakon usvajanja Koncesionog akta, u skladu sa zakonom, ministarstvo je dužno da objavi Javni oglas za davanje koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine.

### **ROKOVI ZA OBJAVLJIVANJE JAVNOG OGLASA ZA DAVANJE KONCESIJA**

Postupak za davanje koncesija pokreće Ministarstvo ekonomije izradom Koncesionog akta, u skladu sa Godišnjim planom iz člana 7 Zakona o koncesijama. Takođe, kao što je već navedeno, postupak se može pokrenuti i inicijativom zainteresovanog lica.

Koncesioni akt usvaja Vlada Crne Gore, s tim što prethodno, prije njegovog dostavljanja na usvajanje, ministarstvo organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja Javnog poziva za javnu raspravu.

Nakon usvajanja Koncesionog akta, u skladu sa zakonom, ministarstvo je dužno da objavi Javni oglas za davanje koncesija za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori.

Rokovi na koji se daju koncesije određuju se na osnovu predmeta koncesije, vremena potrebnog za povrat investicija i ostvarivanje dobiti po osnovu koncesione djelatnosti. Rok trajanja koncesije ne može biti duži od 30 godina.



*Crna Gora*  
*Ministarstvo ekonomije*

## **IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O PREDLOGU PLANA DAVANJA KONCESIJA ZA KORIŠĆENJE VODOTOKA ZA IZGRADNJU MALIH HIDROELEKTRANA U CRNOJ GORI ZA 2016. GODINU**

U skladu sa članom 7 Zakona o koncesijama, („Službeni list Crne Gore” br. 08/09), Ministarstvo ekonomije je pristupilo izradi plana davanja koncesija za narednu godinu. S tim u vezi, u periodu od 19.10.-20.11.2015. godine, sprovedena je javna rasprava na Predlog Plana davanja koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori za 2016. godinu (Predlog Plan davanja koncesija). Obavještenje i tekst Predlog plan davanja koncesija su bili objavljeni na internet stranicama Ministarstva ekonomije (Ministarstvo) i Obnovljivih izvora energije. Zainteresovana javnost je bila obaviještena putem štampanog medija „Pobjede” i preko sajta Ministarstva na adresi [www.mek.gov.me](http://www.mek.gov.me) i sajta Obnovljivih izvora [www.oie-res.me](http://www.oie-res.me) o datumu početku javne rasprave.

Centralni okrugli sto u okviru javne rasprave održan je dana 23.10.2015. godine, sa početkom u 14:00h u maloj sali Ministarstva ekonomije. Cilj javne rasprave je bio da se svi zainteresovani subjekti upoznaju sa Predlogom Plan davanja koncesija, kao i da na isti dostave komentare i sugestije. Za potrebe javne rasprave korišćena je e-mail adresa, [mhe.koncesije@mek.gov.me](mailto:mhe.koncesije@mek.gov.me) za prijem svih komentara i sugestija. Takođe, sugestije i komentari su mogli biti dostavljeni i na arhivu Ministarstva. Komentari i pitanja pristigli putem elektronske pošte i na arhivu Ministarstva su dati u Prilogu 1 ovog dokumenta.

Vodotoci koji su obuhvaćeni Predlogom Plana davanja koncesija su: Trnovička rijeka (Opština Kolašin), Zlorečica (Opština Andrijevica) i Peročica (Opština Andrijevica). Za sva tri pomenuta vodotoka iskazana je zainteresovanost od strane investitora za pokretanje postupka davanja koncesija.

### **Prilog 1**

#### **Pitanja i sugestije pristigle putem elektronske pošte i na arhivu Ministarstva Dopis Nevladine organizacije „Green Home” stigao putem elektronske pošte**

NVO “Green Home” je dostavila dopis sa komentarima na Predlog Plan davanja koncesija sljedeće sadržine:

- U okviru faze inicijalnog planiranja davanja koncesija neophodno je uključivanje lokalnog stanovništva kako bi bili upućeni u planove realizacije projekta u njihovoj sredini. Uključivanje lokalnog stanovništva je neophodno i pri definisanju tehničkog rješenja i pri definisanju količine vode i dijela vodotoka koji se treba koristiti, a posebno iz razloga nepostojanja zvaničnog katastra vodotoka. Uključivanje lokalnog stanovništva je veoma

važno sa aspekta transparentnog procesa i rješavanja barijere koju može predstavljati lokalno stavnoništvo pravovremenoj i održivoj realizaciji ovih projekata.

- Neophodno je formiranje stručnog tima koji će činiti predstavnici institucija nadležnih za oblast energetike, energetskog sistema, upravljanje vodama, hidrologije, zaštite životne sredine i prostornog planiranja čiji bi bio zadatak ocjena pristiglih zahtjeva/inicijativa kako bi se u Planu davanja koncesija uvrstili samo oni vodotoci na kojima će postojati najveća mogućnost realizacije projekata malih hidroelektrana sa svih aspekata, a ne samo sa energetskog. Formiranje ovog stručnog tima između ostalog omogućiće i obezbeđivanje međusektorskog transparentnog procesa realizacije projekata mHE.

- Za vodotoke koji su dati u ovom Predlogu plana davanja koncesija ne postoje adekvatne podloge (ekološke, kao i podloge koje se odnose na trenutno korišćenje voda u druge namjere), što je bio slučaj i sa Planom davanja koncesija za 2015. godinu. Jasno je da istraživanja vezana za životnu sredinu su dio dokumentacije neophodne za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova, kao i građevinske dozvole od strane nadležnog ministarstva i da samim tim izgradnja energetskog objekta ne može početi bez pribavljanja pomenutih dozvola. Međutim, od objavljivanja prvog tendera 2008. godine, pa do danas nijedan istraživač Elaborata procjene uticaja nije radio detaljna floristička i faunistička istraživanja na predmetnom lokalitetu na kojem planira izgradnju mHE, već podaci u Elaborate dati su iz pojedinačnih radova i izvještaja za šire područje. U skladu sa ovim, za kvalitet predloženih mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje i eksploatacije objekata obzirom da ne postoje adekvatne ekološke podloge može se pretpostaviti da neće biti na zadovoljavajućem nivou i planirani hidroenergetski objekti, imajući značajne uticaje na vrste od visokog ekološkog značaja (ukoliko postoje) i na njihov raspored i rasprostranjenost, kao i na biološke interakcija između njih i njihovog okuženja. Takođe, obzirom da ne postoje ni podaci o korišćenju voda, mogu nastati problem u kasnijim fazama realizacije projekta.

- Iako nije nijednim zakonom propisano da male hidroelektrane moraju biti lokalizovani izvori energije, opšte prihvaćena definicija postavljena od strane eminentnih ekonomskih stručnjaka u oblasti energetike jeste da male hidroelektrane predstavljaju distribuirani izvor električne energije koji služe za napajanje udaljenih i ruralnih potrošačkih centara. S tim u vezi, smatramo da planiranje dodjele koncesija odnosno planiranje izgradnje mHE treba vršiti u skladu sa potrebama za energijom u određenom region, takođe ističemo da nije urađena analiza koja bi pokazala koje su potrebe za električnom energijom u pojedinim oblastima na sjeveru Crne Gore na osnovu koje bi se vršilo davanje koncesija odnosno vodotoka na korišćenje koncesionarima. Obzirom da su definisana tri cilja energetske politike i jedan od njih je sigurnost snabdijevanja i održivi energetski razvoj koji je detaljno opisan u nacionalnom akcionom planu za OIE, mHE se moraju posmatrati kao distributivni izvor energije, jer je na taj način obezbijedila bi se lokalna autonomija u energetskom smislu, sigurnost napajanja potrošača, kao i smanjenje gubitaka električne energije u prenosnom sistemu. Crna Gora kao buduća članica EU treba da prati energetske trendove, pored toga ima obavezu implementacije Directive 2009/28 koja u objašnjenju u tački (6) kaže da treba insistirati na decentralizovanom razvoju i podržavati OIE koji to podržavaju.

Uspješna integracija obnovljivih distributivnih izvora električne energije u postojeće mreže na različitim naponskim nivoima ključni je aspekt pri ispunjavanju EU cilja o povećanju udjela obnovljivih izvora.

- Dodjela koncesija se i dalje planira bez akcionog plana za sprovođenje Nacionalne energetske strategije Crne Gore do 2030. godine.

## **Odgovori**

Nevladinoj organizaciji Green Home poslat je odgovor sledeće sadržine:

U skladu sa nadležnostima Ministarstvo je sprovelo sve neophodne korake kako bi obavijestilo zainteresovanu javnost, a između ostalog i lokalno stanovništvo, a na način kako je to definisano zakonom. Naime, obaviještenje o postupku sprovođenja javne rasprave u vezi Predloga Plana davanja koncesije je bilo dostupno putem štampanog medija „Pobjede“ i preko sajta Ministarstva i sajta Obnovljivih izvora energije. Takođe, na navedenim sajtovima je bio dostupan Predlog plana na koji su svi zainteresovani mogli da daju svoje primjedbe i sugestije.

U narednoj fazi pripreme predmetnih vodotoka za raspisivanje tendera u cilju izgradnje malih hidroelektrana, nadležni organ pribavlja neophodne podatke u cilju otklanjanja eventualnih ograničenja ili zabrana korišćenja nekog dijela ili cijelog vodotoka. Naime, u tom smislu Ministarstvo obaviještava sve relevantne institucije o predmetu davanja koncesije u cilju dobijanja konkretnih podataka koji se odnose na predmetne vodotoke.

Vodotoci obuhvaćeni Planom davanja koncesija su određeni na osnovu iskazanog interesovanja investitora. Za vodotoke koji su odabrani kao predmet Plana davanja koncesija, postoje urađene hidrološke obrade, odnosno preliminarne obrade hidropotencijala obrađene od strane Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore, uz uvažavanje prostornih i ekoloških ograničenja. Takođe, istraživanja vezana za životnu sredinu su dio dokumentacije neophodne za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova, kao i građevinske dozvole od strane nadležnog ministarstva. Samim tim, izgradnja energetskog objekta ne može početi bez pribavljanja pomenutih dozvola.

Strategija razvoja energetike do 2030. godine predstavlja planiranje energetskog razvoja i ažuriranje strateško-planskih dokumenata države na području energetike, shodno Zakonu o energetici. Strategijom se određuju dugoročni razvojni ciljevi i smjernice za razvoj snabdijevanja i zadovoljavanja potrošnje energije uz uvažavanje tehnoloških i ekonomskih kriterijuma, u skladu sa uslovima zaštite životne sredine, kao i dugoročnu projekciju ukupnog energetskog bilansa države, dinamiku i način ostvarivanja i praćenja razvojnih ciljeva. Shodno tome, Strategija postavlja ciljeve na osnovu postojećih energetskih projekata i samim tim utvrđuje dinamiku realizacije istih. Takođe, napominjemo da u skladu sa zahtjevima Evropske unije i Energetske zajednice Crnoj Gori je definisan izrazito visok cilj udjela obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije i isti iznosi 33%, samim tim projekti ovog tipa značajno doprinose postizanju tog cilja. Nadalje, nakon izgradnje podmorskog kabla koji povezuje Crnu Goru sa Italijom, postoji velika šansa za izvoz električne energije proizvedene u malim hidroelektranama, što je još jedan od razloga za dodjeljivanje novih koncesija.



Trenutno se sprovode aktivnosti na izradi akcionog plana za implementaciju Strategije razvoja energetike do 2030. godine. S tim u vezi, u narednom periodu se očekuje njeno usvajanje.

## **Prilog 2**

### **Pitanja i sugestije sa centralnog okruglog stola održanog 23.10.2015. godine u maloj sali Ministarstva ekonomije**

Centralni okrugli sto održan je u Podgorici u maloj sali Ministarstva ekonomije 23.10.2015. godine sa početkom u 14:00 časova. Na okruglom stolu ispred Ministarstva prisustvovali su g-din Miodrag Čanović, generalni direktor Direktorata za energetiku, g-đa Maja Pavićević, savjetnica u Direktoratu za energetiku i g-đica Ana Asanović, savjetnica u Direktoratu za energetiku. Pored predstavnika Ministarstva okruglom stolu su prisustvovali i sljedeći predstavnici:

- g-đa Marija Damjanović i g-din Branislav Vratnica, predstavnici "Hydro Logistics" d.o.o. Podgorica,
- g-din Milija Čabarkapa, predstavnik NVO Green Home,
- g-din Andraš Horvath, predstavnik "Green Solution" d.o.o. Podgorica,
- g-din Danilo Pavićević, predstavnik "Hidroenergija Montenegro" d.o.o. Berane, i
- g-din Vulekić Radenko, predstavnik podnosioca inicijative za vodotok Trnovička Rijeka.

Okrugli sto se više odvijao u formi otvorene diskusije i razgovora, nego formalnog postavljanja pitanja i davanja odgovora.

G-din Čanović je ukazao na značaj izgradnje malih hidroelektrana što se posebno ogleda kroz izgradnju neophodne putne i elektroenergetske infrastrukture, kao i zapošljavanju lokalnog stanovništva. Takođe, ukazao je da je izgradnja malih hidroelektrana doprinosi ostvarenju obavezujućeg cilja korišćenja energije iz obnovljivih izvora i smanjenju uvozne energetske zavisnosti.

Predstavnik NVO Green Home, g-din Čabarkapa je na predmetnom sastanku izrazio ista interesovanja i izneo ista pitanja kao što su navedena u dopisu koji je dostavljen elektronskim putem na e-mail adresa, [mhe.koncesije@mek.gov.me](mailto:mhe.koncesije@mek.gov.me). Tom prilikom g-din Čanović je istakao važnost saradivanja svih subjekata pa i nevladinih organizacija prilikom sprovođenja svih aktivnosti po pitanju davanja koncesija za izgradnju malih hidroelektrana. Na sva pitanja je odgovoreno elektronskim putem i ista su obrađena u Prilogu 1 ovog dokumenta. Budući da ostali prisutni nijesu imali pitanja g-din Čanović se u nastavku osvrnuo na trenutnu situaciju u energetsom sektoru.